ESTABLISHED 1893.
"SVOBODA" ("LIBERTY")
THE UKRAINIAN NEWSPAPER
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday, by
The Ukrainian Nat'l Ass'n of America
at 83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
Subscription:
per year...... $2.00 | Canada & Europe:
half year...... 1.00 | per year...... $3.00
single copy.. .03 | half year..... 1.50

СВОБОДА

ЗАЛОЖ. 1893 РОКУ.
"СВОБОДА" ("LIBERTY")
виходить три рази на тиждень
вівторок, четвер і суботу,
видає
„УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
в Америці
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
Передплата:
на рік...... $2.00 | Канада і Європа:
на пів року 1.00 | на рік...... $3.00
поод. число .03 | на пів року 1.50

УРЯДОВИЙ ОРГАН У. Н. СОЮЗА В АМЕРИЦІ "SVOBODA" OFFICIAL ORGAN OF THE UKR. NAT'L ASS'N OF AMERICA

РІК XXII. Джерзи Сіти, Н. Дж., второк 3-го падолиста 1914. Ч. 70. VOL. XXII. Jersey City, N. J., Tuesday, November 3, 1914. N. 70.

НІМЦІ Є ВІДДАЛЕНІ ВСЕГО 50 МИЛЬ ВІД ПАРИЖА.

Німецькі й австрійські війська уступають з Польського Королівства.

Австрійці розбили російське війско на північ від Турки.

Турецькі кораблі затопили 5 воєнних і 20 торговельних російських кораблів.

Війна з Росією.

АВСТРІЙСЬКІ ВІЙСКА РОЗБИЛИ МОСКАЛІВ КОЛО ТУРКИ.

ВІДЕНЬ (через Амстердам). 1. падолиста. — **Австрійське міністерство війни оголосило отсі вісти:**

„В Польськім Королівстві розпочала ся битва на ново. Всі дотеперішні напади Москалів зістали відбиті.

„Довга триваюча битва на лінії Старий Самбір—Турка покінчила ся цілковитою побідою австрійського війска. Дві російські дивізії піхоти і одна бригада стрільців були приневолені полишити свої становища.

„Чернівці находять ся дальше в руках Австрійців. Москалі звернули гарматний огонь на місто, а передівсім на палату архієпископа. Однак шкоди, заподіяні бомбардованєм, є невеликі".

73.818 ПОЛОНЕНИХ МОСКАЛІВ В АВСТРІЇ.

БЕРЛІН (бездр. телегр.). 31. жовтня. — **Число російських бранців, які з днем 28. жовтня були вже розміщені по ріжних ґарнізонах виносило 649 официрів і 73.169 жовнірів. Тут ще не є вчислені ті бранці, яких полонено в послідних битвах, а котрі находять ся вже в дорозі.**

СТРАШНИЙ ГОЛОД В ГАЛИЧИНІ.

ЛОНДОН. 1. падолиста. — У цілій східній Галичині панує великий голод, нужда і всякі слабости, найбільше холера.

Нема в краю ані збіжа ані бараболь ані паші. Російські власти не потрафлять достарчити з браку зелізниць потрібної скількости поживи для великого числа війска в Галичині та паші для коний і через те забирають поживу і пашу в населеня.

Російський уряд силує ся достарчити поживи і паші, о скільки може, але все те цілком не вистарчає.

Достава поживи і паші відбуваєть ся з Росії кіньми (як в стародавних часах) **і тому годі доставити потрібну скількість.** Достава відбуваєть ся дуже поволи і в дуже малих розмірах. Через те все дуже дороге. **Все те, що коштувало на сотики, тепер коштує такусаму скількість копійок або і більше.** 1 кільограм цукру коштує 80 копійок, а соли (1 тонка) 20 копійок.

Пів міліона Русинів остало ся без хати і без хліба.

В цілім краю крайна розпука.

———o———

НЕДАЛЕКА ЗИМА ПРИЧИНОЮ ВІДВОРОТУ НІМЦІВ В ПОЛЬСЬКІМ КОРОЛІВСТВІ.

ЛОНДОН. 31. жовтня. — Тут оголошено урядово звіт професора Б. Пейта, кореспондента анґлійського правительства у Варшаві. В своїм звіті подає він отсі вісти з терену війни в Польськім Королівстві:

„Боєва лінія російських війск йшла від півночи здовж рік: Немену, Бобра, Нарви, Вислі і Сяну, аж до Карпат. Колиб Німцям було удало ся заняти скоро Варшаву, то се було би мало дуже лихі наслідки для Росії, бо через те були-б Німці скріпили не лише свою північну лінію, але також загрозили би російській армії в Галичині. Тому Москалі за всяку ціну постановили боронити Варшави і кинули туди велику силу війска.

„Німецькі війска, які заняли були вже Блоне і Прушків, були віддалені всего 6 миль від Варшави. В місті можна було розріжнити гук кождого стрілу. Німецькі літаки кружляли безнастанно над містом, кидаючи бомби. Від сего згинуло більше ніж 100 осіб, але зелізничий міст, головна військова кватира і инші будинки, яких знищенє мали Німці на ціли, не зістали ушкоджені.

„На поміч російській армії прибули два нові корпуси, зложені переважно зі сибірійських полків. Ті били ся дуже хоробро, хоч в битвах, які тривали майже цілих 18 днів, понесли дуже великі страти.

„Відворот німецької армії відбував ся після з гори уложеного пляну. Німці нищили за собою мости і зелізничі шляхи так, що переслідуванє їх було не можливе. Німці забрали зі собою всї запаси живности. Все те вказує, що відворот був добровільний, а головною його причиною була зближаюча ся зима. Москалі взяли лише не богато Німців у неволю, бо навіть ранених забрали вони зі собою.

„З того можна заключати, що перед уплином зими Німці не розпічнуть нової офензиви. Може дальше на полудне прийде ще до більшої битви, заки зима не перешкодить дальшій воєнній акції.

„Москалі роблять зусиля, щоби до зими заняти цілу Галичину, але злучені війска Австрії і Німеччини будуть також всїми силами старати ся, щоби задержати її у своїх руках".

Московські телєграми доносили з причини відвороту німецької армії в Польськім Королівстві про величезні побіди. Тимчасом анґлійський урядовий кореспондент представляє відворот зовсїм відмінно. З новисшого оповіданя якраз виходить, що російські війска в часї відвороту Німців понесли дуже великі страти.

ПОЛЯКИ НА ЦАРСЬКІЙ СЛУЖБІ.

ПЕТРОГРАД. 30. жовтня. — Тутешні часописи доносять, що головний комендант російської армії великий князь Микола Миколаєвич дав Полякам призвіл на творенє польських військових леґіонів. Російський уряд дасть їм оружє та достарчить амуниції і поживи. В усїх польських містах поумищувано проклямації до польського населеня, щоби записувало ся до леґіонів для проганяня ворогів, то є Австріяків і Німців з російської Польщі.

З того видно, що **Поляки** пійшли явно й отверто на службу царському урядови. Пійшли против тої Австрії, котра обсипала їх ласками, хоч **кривдила притім тяжко український нарід. Сей поступок Поляків показав, яка підла в них душа.** Ані ціла історія ані московська неволя їх нічого не навчили. Виступають проти Австрії, яка була їм добродієм, а **стають по стороні Росії, яка мала для них шибеницю і нагайку.**

Такі вони були давно і такі тепер. **Польська шляхта внесла корінь підлоти і зради до своєї нациї** і тепер вона корить ся лише перед буком. **Може Австрія з того також трохи навчить ся та по війні буде так обходити ся з Поляками як Росія, то може тодї зискає ляцькі серця.**

———o———

БИТВА НА ЧОРНІМ МОРИ. СИЛА РОСІЇ І ТУРЕЧЧИНИ НА ЧОРНІМ МОРИ.

Російська фльота на Чорнім мори складаєть ся з отсих кораблів:

7 воєнних кораблів: „Три Святителї" (з р. 1893), „Йоан Златоуст" (з р. 1906), „Евстафій" (з р. 1906), „Пантелеймон" (з р. 1900), „Сіноп" (з р. 1887), „Георгій Побєдоносец" (з р. 1892) і „Ростислав" (з р. 1896);

2 воєнних кружляків: „Калуг" і „Память Меркурія";

3 зоружених суден: „Донець", „Терез" і „Кубанець";

26 більших і 9 меньших торпедовців;

3 підводних суден.

Черноморська фльота становить для себе цілість. Її задачею є боронити побережа Росії на Чорнім мори перед нападом Туреччини. З причини, що Чорне море є замкнене Туреччиною, російська фльота не може числити на жадну поміч своїх союзників. Одинокий вїзд до Чорного моря, Босфорський пролив, находить ся в руках Турків. Переїзд через сей пролив для ворожих кораблів є майже виключений. Туреччина побудувала для охорони сего переїзду по обох боках Босфорського проливу сильні форти, а крім сего заложила підводні міни і ланцюхами загородила переїзд.

Підставою російської фльоти є воєнна пристань Севастополь (на пів острові Кримі).

Турецька фльота числить отсї кораблї:

5 воєнних кораблів: „Месудиє" (з р. 1874), „Барбарос Гайредин" (з р. 1891), „Решадіє" (дрідног з р. 1913), „Осман Біріндіджє" (дрідног з р. 1913) і „Торгуд Райс" (з р. 1891);

4 воєнних кружляків: „Ґебен" і „Бреслав" (відкуплені від Німеччини), „Гамідіє" (звісний з часів балканської війни) і „Меджідіє".

31 зоружених суден, між тими і німецький корабель „Пантер";

12 більших і 11 меньших торпедовців.

Туреччина буде могла майже в цілости ужити свою фльоту у війні на Чорнім мори. Телєграми доносять, що Німеччина вислала до Туреччини зелізницею кілька підводних суден. Ціла турецька фльота стоїть під командою німецьких официрів.

Коли порівнати морські сили обох тих фльот, то вони щодо числа є майже рівні. Натомість під зглядом величини кораблів і їх зоруженя Туреччина має перевагу. Дуже велике значінє для турецької фльоти має купно двох великих німецьких кружляків „Ґебен" і „Бресляв".

На случай знищеня російської чорноморської фльоти, Туреччині не буде ніщо стояти на перешкоді, щоби висадити свою сухопутну армію на побережу Росії. На відворот, колиб російська фльота віднесла побіду, то Росія з того великих користий віднести не може, бо через висланє більшого війска до Малої Азії ослабила би свою силу у війні з Австрією і Німеччиною.

Турецька фльота, як се доносили телєграми перед трома днями, розпочала вже воєнну акцію на Чорнім мори. Бомбардованє російських прибережних міст, як Теодозії, Новогеорґієвска і Одеси, — були вступом до головної битви, яка небаром розіграєть ся. Дотепер затопили турецькі кораблї кілька російських торговельних кораблів. Найновійші телєграми приносять вість про бомбардованє воєнної пристани Севастополя.

ТУРЕЦЬКІ КОРАБЛЇ ЗАТОПИЛИ 4 РОСІЙСЬКІ ТОРПЕДОВЦЇ І ЗОРУЖЕНЕ СУДНО „КУБАНЕЦЬ".

АМСТЕРДАМ (через Лондон). 31. жовтня. — **З Царгороду доносять, що часть турецької фльоти, зложена майже зі самих торпедовців, затопила 4 російські торпедовці і зоружене судно „Кубанець".** Крім сего затопили російський корабель „Прут", який служив до закладаня підводних мін і один корабель транспортовий з вуглем.

Се були би перші успіхи турецької фльоти на Чорнім мори. Коли Москалям так дальше пощастить ся, то недобитки чорноморської фльоти втечуть на Азовське море (Азовське море є получене з Чорним морем вузенькою тїснинoю, яку без труду можна обезпечити мінами), за що одержать від царя велику похвалу, подібно як балтійська фльота за утечу до Фінського заливу.

ТУРЕЦЬКА ФЛЬОТА БОМБАРДУЄ СЕВАСТОПОЛЬ.

АМСТЕРДАМ (Голяндія). 31. жовтня. — **З Риму наспіли вісти, що турецькі кораблї розпочали бомбардованє російської воєнної пристани Севастополя (на півострові Кримі). Недалеко Севастополя прийшло до битви між обома фльотами. Вислід битви покищо незвісний.**

АМБАСАДОРИ ВИЇХАЛИ.

ЦАРГОРОД. 31. жовтня (через Лондон). — Амбасадори російський, анґлійський і французький дістали свої пашпорти від турецького правительства і виїхали з Царгорода. Тимсамим зносини дипльоматичні між згаданими державами і Туреччиною зірвані.

———o——— B270

ПОБІДА НІМЦІВ НАД ФРАНЦУЗАМИ.

БЕРЛІН (через Гагу). 1. падолиста. — Німецький генеральний штаб оголосив в пятницю, що Німці відкинули союзників коло Соасон поза ріку Ен і заняли важні позиції. Ся відомість вдоволяє зовсїм військові круги.

ЗАГАЛЬНЕ ПОЛОЖЕНЄ

НА ТЕРЕНЇ ВІЙНИ З РОСІЄЮ.

Урядові вісти з Австрії доносять про нові побіди Австрійців над Москалями в Галичині.

На північ від Турки розбили Австріці значну силу Москалів і змусили їх до відвороту.

Телєґрами згадують також про побіду австрійських війск коло Кут (на границі Галичини і Буковини) і про острілюванє міста Черновець Москалями.

На підставі всїх дотеперішних відомостий можна заключати, що головна армія австрійська стоїть здовж ріки Сяну, відтак на лінії Старий Самбір—Турка.

Зовсім незалежно від сеї головної армії ведуть акцію поодинокі відділи, які перейшли через гори Карпати. На підставі послідних битв можна вносити, що ті відділи перейшли через Карпати в кількох місцях Сянки, Лавочне, Корошмезе, Боркут і на Буковині. На се вказують битви з Москалями коло Турки, Синевідська і Стрия, Долини, Кут і Черновець. Сї битви, хоч не мають великого значіня, то всежтаки ослаблюють головну боєву лїнію неприятеля, бо приневолюють його здовж карпатського підгіря держати значні сили.

Австрійські і німецькі війска в Польськім Королівстві подають ся назад, щоби заняти вдповідні становища з причини наближаючоїся зими. Дощі і сніги утрудняють вже тепер у великій мірі дальшу воєнну акцію.

———o———

У Франції битва триває на цілій лїнії без перерви дальше. До найсильнїйшого атаку прийшло коло Соасон, де Німці заняли дуже важні позиції, які є віддалені всего 50 миль від Парижа. На прочій лїнії не зайшли ніякі важнїйшу зміни.

———o———

НА ТЕРЕНЇ ВІЙНИ З ФРАНЦІЄЮ:

Хоч доси не було ще формального проголошеня війни Туреччини з Росією і Анґлією, то всеж на підставі дотеперішних відомостий можна заключати, що війна вже розпочала ся.

Першу воєнну акцію проти Росії розпочала турецька фльота на Чорнім мори. Першим її успіхом є затопленє 5 воєнних і 20 торговельних російських кораблїв. Турецькі кораблї бомбардують прибережні російські міста, спричиняючи великі шкоди.

Воєнна акція Туреччини на суші буде звернена правдоподібно проти Росії і проти Анґлії. Туреччина нагромадила значні війска над російською границею коло Кавказу і на границі Египту проти Анґлії.

Загально здогадують ся, що через участь Туреччини у війнї, також всі прочі держави европейські, а головно Італія і балканські держави, вхоплять за оружє. Остає однак загадкою, по котрій стороні поодинокі держави станут.

„SVOBODA" (LIBERTY)
THE UKRAINIAN NEWSPAPER
Published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday, at
83 Grand St., Jersey City, N. J.
TELEPHONE: 498 JERSEY CITY.

Published by
The Ukrainian National Association of America.

Established 1893.

JOSEPH STETKEWICZ, editor.
83 Grand St., Jersey City, N. J.

A. SAWKA, manager.
83 Grand St., Jersey City, N. J.

Terms: Two dollars a year, for Canada three dollars a year.
Single copy: 3 cts.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at the Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

AMERICAN ASSOCIATION OF FOREIGN LANGUAGE NEWSPAPERS MEMBERSHIP LABEL

Оплачувати ґазету треба завсїди з гори.

Гроші треба посилати в реджістрованім листї, або через експресовий або почтовий моні ордер. Моні ордер, то є грошевий переказ, котрий дістанете від почтара або аґента на експресовім офісї, вішліть на нашу адресу, бо без того ми не годні гроший дістати.

За всї оголошеня (адвертайзменти), поміщені в „Свободї", Редакція не відповідає.

УТІКАЧІ З ГАЛИЧИНИ Й БУКОВИНИ.

Приневолені конечностию утїкали наші люди цїлими тисячами з Буковини й Галичини. Утїкали на всї сторони, куди лише могли і чим лише могли: зелїзницею, фірами, пішки.

Найбільша часть Галичан та Буковинцїв ратувала ся на Угорщину, инші спішили на захід: до Галичини за Перемишлем, Шлеська, Моравії, Чех, Австрії Долїшної, Горішної та до инших країв монархії. Тепер нема ні одного краю в цїлій державі, де не було би наших людий. Справдї виглядає се, як мандрівка народів.

Спільне нещастє воєнне, яке навістило всїх мешканцїв держави, змінило також її внутрішний вигляд. Як за часів мира слїдно було ненависть, або принайменьше неохоту народів австро-угорської держави між собою, так тепер наступив зворот: **с п і л ь н а   н е д о л я   з б р а т а л а   в с ї   н а р о д и.** Людське чувство взяло верх над національною чи релїґійною недостачею.

У всїх містах, де лише находять ся утїкачі, позавязували ся горожаньскі комітети в цїли несеня помочи нещасливим. Управи міст асиґнували певну скількість гроша з публичних фондів, роздають хлїб або закладають приюти для бездомних. В самім містї Відни дав маґістрат приміщенє для якої тисячки наших селян та вишукує для них роботу. Те саме роблять инші міста та села, а приватні люди чим можуть, також допомагають в гуманнім дїлї. Позавязувались окремі комітети для збираня жертв для утїкачів.

Посипались великі жертви — се треба признати. Перед в жертволюбовости веде місто Віденъ, де богатші люди складають **десятками тисяч** отворюють публичні кухнї, обдїлюють теплою одежию, білєм, обувою та чим лише можуть. Нїмецькі часописи радо поміщують цїлком безплатно зазиви та оголошеня. Рівнож помагають сї часописи у вишукуваню затрачених.

Підчас утечі погубили ся родичі від дїтий, дїти від родичів, рідия не знає нїчого про себе. Нїмецькі часописи поміщують в довгих шпальтах імена тих, що погубились та адреси тих, що пошукують своїх загублених. Такі виказы часто є поміччю у відшуканю родин, знакомих та приятелїв. Між іменами пошукуючих та загублених находимо дуже часто імена Українцїв. Коли при помочи такого оголошеня в часописях стрінуть ся рідні зі собою, можна собі представити радість при такій стрічи.

По такій хвилевій радости наступає одначе рефлексія: **Щ о   б у д е   д а л ь ш е?** Чим перезимувати? Чи йти за прошеним хлїбом? Бо правда на разї є публична поміч, алеж не знати, як довго війна потриває. Величезні видатки спричинили зубожіне також і богатших людий, які тепер не дають помічь, щоб дати внесів своїм людським почуванням. Але й їм насуває ся питане: Що буде?

*
* *

Тому й ми поставмо собі питане: Що буде дальше з нашим народом в старім краю. Чужа поміч не вистарчить нашим рідним. А впрочім мусимо спитати себе: **ч и   м и   з р о б и л и   в с е,   щ о   є   в   н а ш і й   с и л ї?** Здасть ся, що нї, ой нї!

„Два рази дає, хто скоро дає", — каже пословиця. Особливо тепер має вона значінє. Рідний край знищений війною, тисячі родин без даху над головою, без кусника хлїба, без теплої одежі виглядають помочи й ратунку. Ми в Америцї безпечні, здалека від воєнних страховищ не хочемо зрозуміти страшної нужди рідних братів та сестер в старім краю. Ми загально признаємо, що помочи треба, але **д а т и   п о м о ч и   н е   х о ч е м о.** Ми відкладаємо сю поміч „на пізнїйше".

С п і з н е н а   п о м і ч   н е   є   н і я к о ю   п о м о ч и ю,   б о   т и м ч а с о м   г о л о д н і   з г и н у т ь   з   г о л о д у,   а   н е о д ї т і   з г и н у т ь   в і д   з и м н а. Але ми раду радимо, якби то помочи. Ми хочемо бути патріотами за те саме, що над тою помочию сваримо ся і такими сварками знеохочуємо себе й других до складаня жертв. Ну, ну! розумуймо і сварім ся дальше над „**с п о с о б о м**" несеня помочи, а тимчасом наші рідні нехай гинуть. А ми будемо мати оправданє, що „**м и   х о т ї л и   п о м о ч и**" та й прибирались до сього. А коли наші рідні погинуть, то ми скажемо: вже нема кому посилати, тож гроші нехай лишать ся в нас, а ми вже їх з'ужиткуємо. От, мудрагелї з нас. І щоби то **х о ч е м о** дати поміч, і для себе долярн затримаємо.

А чи буде ще коли друга нагода, яка би нас могла з'єднити до спільного дїла? Здаєть ся, що не за нашого житя. Коли ми **т е п е р і ш н о ї   н а г о д и** не використаємо до однодушности одушевленя і жертв, то вже хиба нас нїщо не зворушить. А коли мине сей великий час і не зіставить слїду на нас, то сьміло мож буде твердити: ми не серце, але камінь маємо в груди.

Тож **п о к а ж і м,   щ о   м и   л ю д и!**

БОРОТЬБА МОСКОВСЬКОГО ПРАВОСЛАВЯ З УКРАЇНСЬСИМ.

ЗНИЩЕНЄ ПРАВОСЛАВЯ. А ЗАВЕДЕНЄ ЦАРЕСЛАВЯ НА УКРАЇНЇ.

Наш народ є не лише в Галичинї: є його пять разів більше в Росії. Там він весь православний. Отже там повинна би бути та єдність віри з Московщиною про яку заєдно торочать кацапи. Чи є така єдність?

Можемо на основі наукових історичних студій сказати, що не було там такої єдности від найдавнїйших часів. Вказують на се численні факти. Передівсїм стале стремлїнє московського правительства підірвати повагу київської митрополії або перенести її до Москви. Бачимо в історії те стремлїнє довго перед прилученєм Києва до Росії. По прилученю Києва справи віри довели до боротьби між київським митрополитом Сильвестром Коссовим і московським правительством. На Українї піднява ся з тої причини автономний протимосковський рух інтелїґенції й духовенства, які ясно бачили тодї глибокі ріжниці між українськими православними обрядами а церковними порядками московськими. Коли Росія бралась нищити на Українї ту відрубність віри, зустріла ся із сильним опором: Українцї воліли декуди навіть унїю ніж московське православє. І улекшило се потім перехід майже цїлої правобережної України на унїю. (Гляди: Кубаля „Занятє Києва Москвою 1654. р.").

А може не вистане польський учений Кубаля. Так візьмім працю „русскаго человѣка" Р. Барсова: „О духовной цензурѣ въ Россіи", друковану не дуже давно в „Православномъ Чтеніи". Довідуємо ся з неї, як то російське правительство вже в 1721. р. установлювало при Синодї протектора для українських церковних (православних!) книг в особі наймита з України, Гаврийла Бужинського. **То був цензор, що мав дбати о єдність українського православя з московським,** мав переглядати православославні церковні книги з України в цїли поправлюваня їх і зглажуваня з московськими („исправленія ради и согласія съ великорусскими"). На українські друкарні, що не йшли на руку обєдинителям двох православій, накладано „штрафи". Чернигівській друкарни відібрано всї друкарські інструменти і вивезено їх до Москви. Знищено ту друкарню. Тілько з працї Москаля Барсова. З працї Українця, але члена „Імператорської Академії Наук" в Петербурзї, небіщика П. Житецького, більше можна довідатись. Маємо на мисли його працю про „Енеиду Котляревскаго и древній списокъ ея" (Кіев. Старина, 1890—1900). **Від 1686. р. — каже Житецький — від остаточного прилученя Києва до Росії силуєть ся російське правительство затерти окремішности українського типу, передівсїм в релїґійних вірованях.** Забороняє уживати церковних книг українського виданя, придумує реґляментації й цензури для усуненя з них відмін, для обєднаня їх з московськими книгами в правописи і проповірю — так як би правопись і правовіре були річи одноварти!

Оттак представляєть ся в історії єдність віри у двох народів. Чи не сором покликуватись на неї?

А як нинї дивить ся український нарід в Росії на ту єдність, мали ми також нагоду пізнати. О. Долинському, деканови в Бродах, розповідав недавно заможний козак з України, що православний піп підозріває його, що він наклонюєть ся до Унїї. „Та я свому попови — сказав він — просто відрізав: „**В и   с в о є   п р а в о с л а в є   в ж е   д а в н о   п р о д а л и!**"

*
* *

Таксамо можна сказати і „православним" попам тут у Злучених Державах. Се „православє", яке вони тутки тримають за царські гроші, **не є релїґією нашого народа ані не є жадним православєм.** Се є **ц а р е с л а в є,** релїґія чисто московська, чужа нашому народови таксамо як польська. Ся релїґія викривлена, бо з давної християнської православної релїґії зроблено **безбожне цареславє,** бо головою його поставлено царя-вішателя. Се глум з релїґії, коли чоловікови, котрий в одній руцї держить шибеницю, дасть ся в другу руку хрест і **того чоловіка-ката вважаєть ся головою церкви — наслїдником Ісуса Христа!...**

Се гіркий насьміх над релїґією і болючий для кождого християнина, чи він католик, чи православний, чи протестант!

Тому то можна почути від наших людий слова, що коли увійдуть до цареславної церкви, то їх наче холодом обвіє. Чують ся, кажуть, неначе на чужинї **і неначе в тюрмі.**

І дійсно цар держить свою криваву руку навіть і над церквою. Навіть церква мусить йому служити. Сьвященики не слуги божі — а слуги царські. Вони немов царські поліцаї мусять робити службу поліцийну. Самі вони чують над собою нагайку ката і тую нагайку держать над вірними. Одним словом цар навіть храми Господні переміняв на вязницї.

Тому то так кождому, хто увійде до цареславної церкви, прикро на души: наче в тюрмі або в гробі, де нїчого веселого, а все прибите, придавлене, задушене.

Навіть на Великдень, оповідають люди, що чують ся в цареславних церквах дуже сумними і пригнобленими.

І поти так буде, поки цар буде зверхником тих церков. Поти не увійде до цареславних церков промінь сонця і веселости навіть на Великдень.

*
* *

Російський уряд з нагоди теперішної війни в Европі показав, за що він має цареславних попів в Америцї. **За поліційних посіпаків!**

Наказав їм, аби сповняли поліційну службу і давали тим людям, котрі хотять вертати ся до старого краю, перепустки з печатками своїх парохій.

Гірше вже понизити не міг російський цар своїх слуг, котрих безправно називає слугами Божими!

Але по цареви сього можна сподївати ся. Коли він наказав своїм офіцирам, щоби стріляли в бідні деревляні церкви в українських селах в Галичинї і на Буковинї, то можна по нїм всього сподїватн ся...

Чи сподївав ся християнський сьвіт, що найдуть ся такі нелюди, котрі для своїх нечистивих цїлий аж так будуть надуживати його сьвятої віри Христової?

ВІСТИ ЗІ СТАРОГО КРАЮ.

ПОЛЬСЬКИЙ ДНЕВНИК У ВІДНИ

почав виходити з початком місяця жовтня п. з. „Новини Віденьске". Редакція його містить ся в III. окрузї, біля галицького мінїстерства.

ГАЛИЦЬКІ ЖИДИ,

що повтікали з Галичини до Відня, утворили свою еміґраційну громаду на чужинї. Постарались навіть о свою окрему синагогу, на яку дістали тимчасово салю славного у Відни Ронахера. Там відправляє богослуженя львівський над рабін Др. Каро.

ЖЕРТВА ЦІСАРЯ ФРАНЦА ЙОСИФА ДЛЯ УКРАЇНСЬКИХ УТІКАЧІВ.

Австрійський цїсар зложив через одного урядника Кабінетової канцелярії до рук голови українського запомогового комітету, віцепрезидента палати послів, п. Юліяна Романчука квоту $5,000, як жертву для українських утїкачів. З припорученя мінїстра заграничних справ гр. Берхтольда зложило мінїстерство заграничних справ також $5,000 на ту саму цїль.

ЯК ДОВІДАЛИ СЯ В АВСТРІЇ ПРО СУДЬБУ МИТРОПОЛИТА ҐР. ШЕПТИЦЬКОГО.

Звісно, що підчас війни всякі зносини між воюючими державами зовсїм зірвані, а також замкнений почтовий та зелїзничий рух. Наслїдком того незвичайно тяжко дістати інформації з ворожого краю. Тому й про Митрополита Шептицького були лише ріжні здогади у Відни. Щоб одначе упевнитись про його судьбу, звернулось австрійське мінїстерство заграничних справ до американського амбасадора, як до невтрального і щойно при його посередництві удалось довідатись про судьбу митрополита.

РОЗМІЩЕНЄ КРАЄВИХ ВЛАСТИЙ.

Як звісно, галицькі власти, по утечі зі Львова, виїхали до західної Галичини, одначе небавом мусїли вони й з відси рухатись до безпечнїйших міст. А, що одно місто не може помістити всїх краєвих властий, тому порозміщувано їх ріжно. І так:

Намісництво находить ся в Бялій, на границї Шлеська;

Краєвий видїл — в Закопанім, в горах Карпатах;

Краєва шкільна рада — в Бялій;

Краєвий вищий суд — в Оломунци в Чехах;

Краєва дирекція скарбу — в Бялій;

Краєва прокураторія скарбу — в Бялій;

Дирекція зелїзниць зі Львова і зі Станиславова — в Тешинї на Шлеську;

Дирекція почт — в Новім Торзї.

Не є виключене, що сї власти останугь там аж до кінця війни.

„Віват Австрія".

Берлїнські газети доносять про таку подію: „Дня 7. жовтня **загнав ся був один нїмецький летун до Галичини:** перелетїв понад Львів і помчав дальше на схід. Небаром не стало йому бензини і він мусїв злетїти на землю яких 10 кільометрів на схід від Львова. Коли злетїв в однім селї на оболони, злетїло ся коло нього богато людий, а небаром прибігло двох московських салдатів, котрі були недалеко на вартї. Вони приступили до нїмецького летуна і хотїли його арештувати. Люди стояли і дивили ся, бо не розуміли ані Москалїв, що вони говорять ані Нїмця. Москалї також не розуміли Нїмця, але взяли його за руки і кричали щось. Аж тодї стала ся несподївана річ. Збігло ся цїле село. **Ж і н к и   і   д ї в ч а т а   з а с т у п и л и   н ї м е ц ь к о г о   л е т у н а** і не дали Москалям його арештувати ані ушкодити лїтака. Потім зрозуміли, о що Нїмцеви ходить, постарали ся о бензину і позволили йому свобідно відлетїти.

Як він відлїтав, цїла громада кричала: „Віват Австрія!" „Віват Австрія!", а дївчата махали хустками.

Сей нїмецький летун, Ріхард Штайнер, до опису своєї пригоди додає таку замітку:

„Жаль менї того бідного українського народа, бо я з тої одної пригоди бачив, як він любить і цїнить свободу. Вони не знали, що я за один, бо чули тільки мою нїмецьку мову і мене не розуміли, а тільки догадували ся, що я нїбито Австріяк, і виступили проти Москалїв, хоч за се може їх жде і велика пімста зі сторони наїзників.

„Від Австрії не мали вони великої свободи, бо давили їх Поляки, а мимо того і ту дрібку свободи як вони вміють цїнити.

„Дай Боже, щоби сей свободолюбивий український нарід вже раз висвободив ся із славянської польської і московської неволї та самий господарив у своїй вільній державі.

„Як з проливу нашої крови вийде бодай тільки користи, що визволить ся з неволї сей гарний український нарід, то ми вже богато зробили для культури. — **Ріхард Штайнер".**

З Канади.

Дня 20. жовтня вибухла в Монтреали в Канадї бомба в будинку, замешкалім около 200 чужинцями. Се так переполохало власти, що вони рішили ся арештувати нїмецьких і австрійських резервістів. В самім Монтреали має бути придержаних около 2000 чужинців, а в инших місцевостях мають придержати ще около 8000 резервістів.

ЗАМКНЕНЄ СЕСІЇ АЛБЕРТІЙСЬКОГО СОЙМУ.

Бурлива сцена з причини статий у нїмецькій лїберальній часописи „Алберта Герольд".

В четвер пополудни, 22. жовтня замкнено сесію албертійського сойму. Цїлий ранок дискутували посли над великим числом приватних внесень. Два внесеня „вбили", одно внесенє внескодавець виофав, деякі ухвалено з поправками, а прочі без поправок. Перед самим замкненєм сесії лучила ся одначож в соймі бурлива сцена, яку спричинив сам премієр Сифтон.

Премієр сказав, що звернено його увагу на новинку про мітинґ у Келґарі, на котрім тамошний посол до домінїяльного парляменту, Бенет, закинув провінціяльному правительству, що воно не сповняє своїх обовязків, не роблячи обжалованя о державну зраду проти одної часописи, що попирає підчас війни сторону Нїмеччини. На те заявляє премієр, що переслїдуванє когонебудь за державну зраду належить до провінціяльного правительства. Звичайно, що військові справи Канади є в руках домінїяльного правительства, обовязком домінїяльного правительства є рішати, що є зрада.

На те відповів посол Твіді, що в кримінальнім кодексї зрада є вичислена між злочинами так само, як крадїж, а що формальне внесенє, аби провінціяль- кодексу є в руках ґенерального правильника, то він повинен робити відповідні кроко проти сеї часописи.

„Говорячи яснїйше", продовжав посол Твіді, „я думаю, що повинно ся сейчас зачати відповідні кроки проти часописи „Алберта Герольд", бо ся часопись рішучо винна зради".

На се заявив президент сойму (спікер), що не дозволить на дальшу дискусію, бо в сїй справі не було жадного внесеня. Отже тодї посол Твіді поставив формальне венесенє, аби провінціональне правительство зачало кроки в цїли оскарженя нїмецької часописи о державну зраду. Се викликало констернацію серед послів лїберальної партії, бо „Алберта Герольд" є лїберальна часопись і звісний є факт, що головним властителем часописи є один член албертійського правительства. Ходить навіть поголоска, що провінціяльне правительство в дїйсности купило сю часопись з виборчих фондів. На внескодавців посипали ся наруги зі сторони послів правительства, повстав крик і взаїмні жалоби і коли прийшло до голосованя, усї лїберали, як один, голосували, аби не скаржити о зраду лїберальної нїмецької часописи, підчас коли консервативні посли голосували за внесенєм. В такий спосіб скінчила ся авантура при замкненю сойму.

ЗАВЗЯТІСТЬ У БОРБІ.

В битві під Радомом стратив 83. полк російських стрільцїв половину жовнірів, а другу половину вицофано з борби. Ті, що остали при житю, просили, щоб їх приділено до резерви, щоб знова могли йти в огонь. І пішли... Одначе знова понесли тяжкі втрати і при житю лишило ся їх ледви 193. Військовий капелян, що ніс хрест на перед, впав від кулї. Хрест підніс один жовнір, одначе й той впав. По тім впав офіцир разом з хрестом...

Козаки відмовили послуху, коли їм наказано уступити перед огнем нїмецьких батерій; зі шаблями й списами кинули ся на гармати. З цїлої дивізії остало лише 12 козаків.

По сторонї Нїмцїв та сама завзятість. Один полк дав себе вибити до ноги, а не уступив. Один лише майор лишив ся і то ранений. Він, побачив надходячих Москалїв, просив їх, щоб його добили, а не брали в неволю. Його не послухали, а полонили.

Отсї приміри вказують, що смерть на поли бою не є страшна. Страшнїйша вона для тих, що не йдуть до війни, а лише слухають оповідань про подїбні подїї.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО ДО УКР. НАРОДНОГО СОЮЗА.

Що бачить летун?

(Автентичний лист).

Дорогий Приятелю!

По прогнаню Москалів зі Східної Прусії і по занятю губерниї Сувалки нашими війсками, ледви тепер маю троха часу описати Тобі все те, що я пережив. Наша праця є зовсім відмінна від праці наших товаришів на західнім терені війни. Бо коли там розходить ся о короткі прогульки, то тут мусимо ми звичайно робити досліди на просторони 200 до 300 кільометрів. Російських летунів не бачили ми не богато, однак і ті летуни, що я їх бачив, не відважили ся перелетіти через німецьку лінію, лише приглядали ся з далека; правдї залетів один російський капітан на німецький бік, але він зблудив. Російські летуни заосмотрені у французькі прилади, а про великанські апарати систему Сикорского нема ані сліду. Коло Ейдкунен знайшли ми цілий магазин французьких літаків і моторів, що їх полишили Москалї підчас поспішної утечі.

До тепер мав я лише одну стрічу з російським летуном. Було се ранком по битві коло Гумбінен, коли то наші війска цофнули ся з 8.000 бранцями в напрямі до К... Я дістав порученє розслідити, чи і з якою силою надходять Москалї. Ледви одну годину летів я на схід, як нечайно замітив я російського летуна, котрий летів в західнім напрямі о яких 100 метрів низше від мене. Я зовсім тим не збентежив ся, піднетів на своїм знаменитім літаку кілька сот метрів висше і позволив російському літакови перелетіти понїд мене, бо я хотів побачити розміщенє російських війск. Ледви зробив я кілька кільометрів, як мій товариш, що летів зі мною, замітив, що російський літак завернув і летів до нас. Я сейчас також завернув і ми летіли тепер напроти себе, лише, що я був кілька сот метрів висше. Я летів в напрямі до нашої стації, як ми завважили, що й російський летун прямує за нами. Сейчас завернули ми і летіли просто на російського летуна. Ми були тепер яких 100 метрів висше від нього. Коли ми зблизили ся до себе на віддаль 200 метрів, дав я знак свому товаришови до стріляня і сей вхопив сейчас малий карабін. Ледви мій товариш стрілив, як Москаль, думаючи, що ми маємо машиновий карабін, почав з найбільшою скоростию втікати на своє становище. Ми за ним, аж найшлисьмо ся понад російськими війсками і тут, мимо цілого граду куль та шрапнелів оглянули ми докладно позицію і розставку російської армії. Півтора години пізнїйше здали ми докладний звіт нашій команді з нашої виправи.

Підчас коли російські летуни мало що могли вдіяти для висьвітленя наших становищ, то за те старали ся Москалї робити нам трудности в нашій роботї. Коли ми летіли понад машируючі відділи, вони задержували ся сейчас і починали страшний огонь до нас, що на щасте не коштувало ще ані одного житя нашої сторони. Лише 2 апарати одного типу, які не могли скоро йти в гору, зістрілено, одначе летун й другі офіцири, які там були, змогли втечи через поблизкі ліси й по двох днях прибули до своєї стації, де їх приняли з найбільшою радостию тим більше, що уважали їх за полонених.

Одначе не лише через стріляне старали ся Москалї робити трудности нашим звідунам, але також і иншими способами. Коли вони замітили, що ми правильно лише рано і вечер робили наші прогульки, переложили вони свої марші на час між 9 і 12 годиною рано і 2 а 4 по полудни. Одначе небавом ми й се спрактикували і вилїтали якраз в тих годинах. Коли Москалї замітили, що й сей спосіб ми переловили, закинули цілий свій план маршу.

Тягарі перевозили вони ночами, а самі маширували цілий день поперек через поля, полишаючи биті гостинцї. Одначе й на тім скоро ми порозуміли ся. З нашої стації літаків вилїтав все один офіцир, діставав ся в глибину російської териториї й привозив сьвіжі відомости про рух Москалів. Щоб докладно усталити подробиці, виїхало трох моїх товаришів, одначе вони вернули по якімсь часі без результату. Вони летіли здовж битого гостинця й не запримітили нї одного ворожого жовнїра.

Тоді припоручено менї перелетіти простір яких 300 кільометрів та вивідати ся, що стало ся з російською дивізією, яка маширувала проти нас. А що я мав запас бензини ледви на 3 години, постановив я щадити і не летіти здовж великих гостинців, лише завертати то в ліво то в право, щоби все таки мати гостинець на оцї.

Коли я віддлетів яких 10 кільометрів від гостинця і глянув через віконце на долину, завважав я сїре село. Коли я, мимо граду куль, спустив ся кількасот метрів в долину, побачив я цілий рій російських жовнїрів, а поодинокі бічні дороги виглядали неначе вужі, що вили ся поволи в напрямі до нашої позиції. Се власне була російська дивізія, котру передше бачив мій товариш, а яка потім счезла.

Так і пізнїйше стрічали ми російських салдатів майже все на пільних дорогах. Все те одначе їм не помогло; ми все відкрили їх вчасно і в той спосіб могли ми взяти нашу скромну участь у великій побіді під Мазурськими озерами.

Здоровлю Тебе

Твій...

ЯСНОВИДЮЧИЙ ЖОВНІР?

В львівськім „Новім Слові" з дня 8. грудня 1913. р. читаємо:

„Французькі журнали доносять, що при однім з баталїонів у Версали находить ся один ясновидючий жовнїр, який робить конкуренцію звісній пані де Теб і вміє також пророкувати будучність.

„Діман — так зоветь ся сей чоловік — є Бретонцем і після кріпкого переконаня своїх настоятелїв та товаришів має великий дар ясновидженя. Зложив він вже кількакратно докази сеї незвичайної прикмети. Що йно перед кількома днями лучило ся таке: Діман забавляв ся зі своїм підофіциром, нечайно перервав розмову, встав з місця і сказав: „За кілька днїв будете здеґрадовані". Підофіцир уважав се зразу за лихий жарт, з якого навіть щиро сьміяв ся. Опісля попав одначе в злість і навіть накинув ся на зловіщого пророка. Се одначе йому нїщо не помогло, бо пророцтво Дімана в два дні пізнїйше здійснило ся. А саме підофіцир в часї одної суперечки обидив одного офіцира і се стало причиною його деґрадації.

Кілька тижнів тому пропало безліч листів та пакетів, адресованих до жовнїрів. В підозрінє попав один молодий жовнїр. Всї товариші оминали його. Один офіцир, який занимав ся гіпнотичними експеріментами, прийшов на гадку, щоби у Дімана викликати гіпнотичний сон і при його помочи дійти до правди. Не зволїкаючи ані одної хвилї, приступив офіцир до свого наміру. Загіпнотизований Діман взяв офіцира за руку і завів його до одної комнати, до ліжка одного жовнїра, на якого не кинув нїхто навіть тїни підозріня. Коли у сього жовнїра переведено ревізію, найдено дійсно кілька вкрадених пакетів.

„Діман висказав перед кількома днями одно цікаве пророцтво, а саме, що протягом одного року прийде до війни між Німеччиною та Францією. Коли офіцири довідали ся про те нове пророцтво, уважали своїм поважним обовязком повідомити міністра про недалеку війну".

Тепер, як бачимо, пророцтво Дімана здійснило ся.

ІНФОРМАЦІЇ ПРО РАНЕНИХ В АВСТРІЇ.

„Австрійське Товариство Червоного Хреста" і „Стоваришенє Червоного Хреста св. угорської Корони" спільно з управою армії заложили тепер Спільне Центральне Бюро виказів у Відни і оба бюра звідуючі у Відни і Будапешті."

Спільне Центральне Бюро виказів має передовсїм:

1) так опрацьовати вісти надходячі з цивільних і військових шпиталів про недужних, ранених і померших, як також вісти про полеглих, щоби вони оставали і у власній євіденції Бюра, як також, щоби можна було давати населеню інформації. Також вісти про приналежних до союзних і ворожих армій і фльот подає Центральне Бюро.

2) Оставші по померших жовнїрах ворожих армій знаки тотожности і дорогоцінности збирати і управненим до того видавати, зглядно у видаваню посередничити.

Центральне Бюро виказів не стоїть з населенем в нїякім безпосереднім контакті. (Безпосереднє уділенє інформації про приналежних до власної армії властям або комендантам може наступити лише вимково). Звідуючі бюра (побіч преси) стоять безпосередно на услугах населеня. Оба звідуючі бюра: у Відни і Будапешті відповідять на ясно поставлені питаня на основі вісток, одержаних з Центрального Бюра.

Питати може кождий письменно або телеграфічно в одній з краєвих мов. Устні запити з причини великого натовпу і полученої з тим небезпеки проволоки в урядованю, не допущені. Для письменних запитів видає ся в почтових урядах (де їх нема, в урядах громадських) подвійні карти, за які буде оплачувати ся лише поодиноке порто. Навзнак особу, як і адреса питаючої особи (на другій карті) мусить бути виразно і читко виписане.

Відповіди уділює ся в тій самій мові... чувати ся лише поодиноке порто. Найзвише і ближчі подробиці про дотичну безплатно. При телеграфічних запитах відповідь мусить бути заплачена питаючим. Про недугу або зранене даної особи уділяє ся відповіди на основі відомостий, які приходять зі шпиталів і т. д. лише один раз. Дальші вістки про такі особи подають відносі шпиталї. Коли про дану особу не прийшла нїяка вістка, тоді се виразно у відповіди зазначене. Крім того Червоний Хрест установив органи, які полагоджують переписки ранених і недужих з родиною, коли ті не уміють або не можуть писати.

Запитів писаних невиразно і незрозуміло, не узглядняють ся, а то для оминеня ошибки.

ДО УКРАЇНЦІВ МІСТА СКРЕНТОНУ І ОКОЛИЦІ.

Родимці!

В Европі розгоріла ся страшна і кровава борба, яка своїми розмірами і наслідками не має собі рівної в цілій історії людства.

На розкази пануючих осіб пірвали ся проти себе народи і почали зі собою жорстокі розправи.

Народ наш, в часї мира поділений кордонами, в часї війни поділений в двох таборах взаїмно воює проти себе.

Країна, заменкала нашим народом, є тереном, на якім зводять ся люті бої. Часть української землї знищена гірше як в часї татарського лихолїтя. Не лиш вся майже українська Галичина пересякла кровю жовнїрів, не лиш всї поля стратовані кіньми, зриті гарматними колесами, не лиш від битви погоріли села і міста, але також і спокійне, не беруче участи в боротьбі населенє, зложене зі слабих дітий, безборонних жінок і немічних старців, потерпіло дикі знущаня від варварських орд наїзника. Мусимо бути приготовані, що по скінченю війни побачимо страшне знищене добра, маєтку, населеня. Ми мусимо приготовити ся, щоб подати нещасному краєви поміччу руку.

Якби війна не скінчила ся і на котру сторону побіда не перехилить ся, землї, заменкані українським населенем, будуть предметом торгу між державами. Ми самі мусимо забрати слово в таку хвилю і упімнути ся о права належні нашому народови. Українці в Европі ледви чи будуть могли піднести голос в обороні своїх прав, тому на нас Українців в Америці припадає тяжкий обовязок се зробити.

Для такої акції потреба, аби ми злучили ся разом і згідно і по братньому стали в обороні прав українського народа.

В цїлях переведеня орґанїзації всїх американських Українців, Тимчасовий Комітет представителів центральних орґанїзацій рішив скликати **Перший Український Союм в Америці**, зложений з делєґатів всїх місцевостий, заменканих Українцями. **В цїли вибору делєґата міста Скрентону на Перший Український Союм**

відбуде ся

в НЕДІЛЮ, 8. ПАДОЛИСТА С. Р.

в Стар Театрі під ч. 314 Линден улиця, межи Пени і Вайомінґ Евнями

ВЕЛИКЕ ВІЧЕ

на яке запрошує ся отсим всїх Українців зі Скрентону без огляду на їх політичні, партійні і релїґійні переконаня і приналежність до орґанїзацій.

Порядок сього віча буде такий:

Початок о годині 2-гій пополудни.

1. Отворенє віча предсїдателем передвічевого Комітету.
2. Вибір президиї віча.
3. Реферати.
4. Вибір делєґата на Перший Український Сойм в Америці.
5. Вибір місцевого Комітету для збираня гроший на жертви війни.
6. Внесеня і резолюції.

На вічу буде збирати ся добровільні жертви на вдови, сироти і ранених наших братів.

Кому дорога доля українського народа, хто чує в собі обовязок помочи раненим братим, хто хоче втерти сльози сиротам і вдовам, хто хоче прислужити ся для будучої України, най приходить

НА ВІЧЕ!!!

Початок точно о годині другій попол. Приходїть самі і приведїть своїх знакомих.

ПОВІДОМЛЕНЄ.

Декотрі члени нашої орґанїзації запитують ся гол. уряду, що їм робити в такім випадку, коли їх делєґат і місцеві урядники не хотять платити розмету до каси Союза і старають ся відтягнути даний відділ від Укр. Нар. Союза, а відтак, що ті члени мають зробити і як застосувати ся, щоби вони (поодинокі члени) могли і надалї належати до Укр. Нар. Союза з повними членськими правами.

На сї запити відповідаємо публично з тої причини, що така відповідь у „Свободі" може і другим нашим членам послужити яко потрібна інформація в данім випадку.

Відділ Союза, котрий не заплатить припадаючого на него розмету до каси Союза, буде суспендований на підставі статута Руського (тепер Українського) Нар. Союза, а по упливі приписаного часу, як не сповнить свого обовязку, зістане виключений на підставі статута.

Члени такого відділу, коли хотять бути членами Союза, мають застосувати ся до приписів статута нашої орґанїзації, означених §§ 350 і 351, котрі звучать так:

§ 350. Члени відділів суспендованих за неплаченє розмету, котрі сповнили всї свої повинности по день суспендованя, будуть мати право до запомоги з Р. Н. Союза через 30 днів від дня суспендованя, коли сповнять всї права і приписи Р. Н. Союза.

§ 351. Член відділу суспендованого за неплаченє розмету або з якої иншої причини, котрий сповнив всї свої повинности по день суспендованя, може в протягу 30 днів від дня суспендованя забезпечити ся на час дальшого суспендованя відділу, через внесенє просьби до головного екзекутивного комітету, котрий на підставі доказу, що член сповнив всї свої повинности, видасть йому перетупний лист до другого відділу, або коли не буде другого відділу, а буде відповідне число членів того відділу, котрі сповнили свої повинности, тоді позволить їм заснувати новий відділ в тій місцевости на місце суспендованого відділу, котрому головний екзекутивний комітет видасть новий чартер.

Мих. Угорчак,
гол. рекорд. секр. У. Н. Союза

ПОВІДОМЛЕНЄ.

Отсим подає ся до відома інтересованим, що конвенційні фотоґрафії делєґатів з відділів 105, 114, 122, 154, 158, 172 і 280 за для браку точних адрес Вп. Делєґатів зістали вислані на адресу секретарів дотичних відділів. Інтересовані зволять зголосити ся по фотоґрафії до своїх секретарів.

Мих. Угорчак,
гол. рек. секр. У. Н. Союза.

ДО ВІДОМА ПЕРЕДПЛАТНИКІВ „СВОБОДИ".

Сим повідомляємо всїх наших нових і старих передплатників, що на надсилані передплати не будемо висилати нїяких осібних поквітовань. Від тепер будемо такі поквітованя подавати при кождій адресї наклеєній на часописи. Там буде подана дата, до якого часу передплата зістала заплачена.

По упливі часу передплати не будемо висилати нїяких упімнень щодо відновленя передплати, а кождий передплатник, котрому буде залежати на тім, щоб не перервано йому висилки часописи, повинен сам звернути увагу на речинець скінченя передплати і завчасу її відновити.

Часописи не можемо висилати нїкому на кредит, бо сего не дозволяє почтовий закон.

Спис і цїнник книжок

які можна дістати в „Свободі".

Переписні картки. — 1) Т. Шевченко (з портрета Красіцького), 2) Шевченко в молодім віці, 3) Шевченко в неволи (з власноручного портрета), 4) Родинна хата Т. Шевченка, 5) Могила Т. Шевченка в Каневі над Дніпром. — Картки виконані в трох кольорах і прикрашені взорами в народних мотивах. — 5 карток ... 15 цт.

Руський штукар. 212 гарних штук до забави. — Зміст: Часть І. Забави фізичні і хемічні. Часть II. Штуки з картами. Часть III. Штуки рахункові. Часть IV. Штуки жартібливі. — Ціна ... 50 цнт.

Рицар і смерть. — Ціна ... 5 цнт.

Розмова Поляка з Русином. — Дуже веселий вірш, в котрім Русин висьміває польську пиху. — Ціна ... 10 цнт.

Релїґійні вірованя старинних народів. — Зміст: Релїґія Єгиптян. Релїґія Халдейців. Первісна релїґія Індусів. Ісповідники релїґії Брама. Релїґія Будди. Релїґія Перзів. Релїґія Жидів. Релїґія Греків. Релїґія Римлян.—Ціна 20 цт.

Русько-анґлїйський тлумач, з котрого можна дуже скоро навчитись анґлїйської мови. — Сторін 256, тверда оправа. — Ціна .. 60 цнт.

Слово ч. 5. — Зміст: Блаженний чоловік (з Псалтира). З книги приповістей Соломона. Чи буде що з наших дітий? Громадське житє Італїйців в Ню Йорку. Штука і архітектура на виставі в Ст. Луіс, Мо. Дві левади (оповіданє). Дещо цікавого. Зі сьвіта.—Ціна 15 цнт.

Слово ч. 6. — Зміст: Спочив мій дух... (вірш). Спокій душі. Не виносить ся серце вже моє (вірш). Потреба літератури. Народні школи в Пенсильвенії. Дорога любови, то Божа дорога. Зі сьвіта. — Ціна ... 15 цнт.

Смерть. — Зміст: Смерть (фантазія). На провесні у ранці (вірш). Війт (оповіданє). Пісня Канадийська. Внутрішний устрій козачини. Огонь (наукова розвідка). — Ціна 15 цнт.

Степові люди. — Оповіданє з житя в донських степах. — Ціна ... 15 цнт.

Страшна пімста. — Оповіданє М. Гоголя з козацьких часів (з многими образками). — Ціна ... 20 цнт.

Сьпівомовки ... 40 цнт.

Свекруха. — Комедія в 3 діях ... 25 цнт.

Страйк. — Сценічний образ в трох діях з житя хліборобів в Галичині. (Штука для аматорських театрів). — Ціна ... 20 цнт.

Стріляй на смерть! — Робітнича драма в 1-ій дії. (Для аматорських театрів). — Ціна 15 цт.

Товариска ворожка, для веселої розривки в кружку знакомих. — Зміст: Вороженє будучности для женщин. Вороженє будучности для мущин. — Ціна ... 15 цнт.

Український сьпіваник ... 60 цнт.

***Хлопська доля.** — Ціна ... 5 цнт.

Хто з чого жиє? (Розвідка на тлї економічнім). — „Земля Рече" — Ціна ... 15 цнт.

Через кордон. (Цікаві розкази еміґранта). Еміґрант (вірш). — Ціна ... 15 цнт.

Як мужик ходив до царя правди шукати (оповіданє). З гір (вірш). За землю (оповіданє). Сьвіт без Аллаґа (арабська байка). Як вояк німечтив ся на цареви (казка). — Ціна 15 цнт.

Які то є люди на земли? (з 22 образками і 2 мапами). Дуже цікава розвідка про всі раси людий і їх житє. — Ціна ... 50 цнт.

МОЛИТВЕННИКИ І КНИЖКИ БОГОСЛУЖЕБНІ ТА РЕЛЇҐІЙНІ.

Новий Завіт	2.00
Псалтир	1.00
Бог Надежда Моя, звичайна оправа	1.00
Бог Надежда Моя, кістяна оправа	2.00
Бог Радость Моя, кістяна оправа	1.40
Помилуй нас Боже, звич. оправа	50
Збірник Богомолений, звич. оправа	80
Віночок, для молодїжи, звич. оправа	28
Дорога до неба, кістяна оправа	1.00
Дорога до неба, скіряна оправа	90
Дорога до неба, малий, звич. оправа	32
Друг Душі, кістяна оправа	1.30
Друг Душі, малий, звич. оправа	50
Горі імієм серця, скіряна оправа	1.10
Горі імієм серця, звич. оправа	34
Хліб Душі, кістяна оправа	1.80
Молитвослов для католицьких лиць	1.20
Помилуй нас Боже, для молодїжи, скіряна оправа	80
Колядн	15
Збірник найкрасших пісень церковних	10
Ангельський хор, збірник народ.-церков пісень під ноти ч. І.	25
Ангельський хор, часть II.	5

ДРУКИ:

Книжочки платничі для вписуваня місячних вплат членів до Братств і Товариств, 50 штук	3.50
Метрики хрещеня, шлюбу і смерти, штука	3
Поминник за померших	10
Листові папери. Листи з вінєтою Т. Шевченка, М. Лисенка, Ів. Франка, Богдана Хмельницького, М. Драгоманова за штуку	2
Книжка для опікунів хорих	1.00
Сьвідоцтва лїкарські для хорих членів Бр. і Товариств	3

Замовленя належить висилати на адресу:

„S V O B O D A"

83 Grand Str., Jersey City, N. J.

Родимцї! Складайте жертви на „Фонд визволеня України".

Протокол

з XIII. Головної Конвенції Р. Н. Союза в Америці, яка відбула ся на днях від 7-го до 12-го вересня (септембра) 1914 р., в „Elmwood Music Hall", на розі улиць Elmwood and Virginia, Buffalo, N. Y.

(Дальше.)

Нікто не може платити вкладок за другого; виїмка.

§ 289. Жадна особа не сміє платити за другу ніяких належитостий або податків із розумінєм або цілию, щоби опісля через таке плачене дістати за кого иншого бенефіт, з виїмкою, що муж може платити зобовязаня за свою жінку, а жінка за мужа.

— Принято.

Приязнь братська.

§ 290. Кождий член повинен у всіх случаях оказувати приязнь для других членів свого відділу і Союза і не сьміє говорити з не членами про справи відділу або Союза.

— Принято.

Відзнака.

§ 291. Кождий член є обовязаний носити відзнаку Союза.

— Принято.

Похорон члена.

§ 292. Якийнебудь член може в своїй членській аплікації зажадати, щоби відділ, котрого він є членом, занят ся його похороном в часі його смерти, і призначити кводу, яка має бути видана на сей похорон, однак ся квота не може перевисшати $200 з бенефіту, платного після його членської грамоти; коли таке розпоряджене є зроблене, відділ має занятись похороном, а головний екзекутивний комітет має в часі виплати посмертного спадкоємцям, означеним таким членом, відтягнути з него суму похоронних коштів, як покажуть рахунки похорону, але не більше як $200 і заслати ті кошти на руки урядників відділу ще перед виплатою посмертного. По одержаню доказів смерти головний екзекутивний комітет має виплатити спадкоємцям решту в спосіб, означений у аплікації члена.

— Принято.

§ 293. Коли член не зробив такого жаданя, як зазначено в повисшім параґрафі, а вмре, не лишаючи жадної знаної родини в сім краю, або якого иншого кревного або особи, котра би заняла ся похороном такого члена, і може зайти можливість, що такий член не буде міг мати відповідного похорону, в такім разі відділ має занятись похороном такого члена і замовити похорон, як сказано в попереднім параґрафі, а похоронні кошти мають бути виплачені з посмертної запомоги, як сказано в повисшим параґрафі.

— Принято.

Коли члени беруть участь у похороні.

§ 294. Кождий член має явитись на похороні помершого члена, коли так ухвалить відділ.

— Принято.

АРТИКУЛ XI.

Місячні належитости і податки.

§ 295. Кождий аплікант на першім мітінґу відділу, до котрого був принятий, має заплатити секретареви всі вкладки приписані сими статутами враз з тодішними незаплаченими податками.

— Принято.

Належитости.

§ 296. Кождий правосильний член Союза платить також таку місячну вкладку до свого відділу, яку собі відділ ухвалить.

— Принято.

Час плаченя.

§ 297. Кождий член має платити всі свої місячні належитости перед або на останнім звичайнім мітінґу відділу кождого місяця.

— Принято.

Як плачені.

§ 298. Секретар може відібрати і посьвідчити відобране належитостий і податків від членів поза настановленими мітінґами, однак його неприсутність або відмова або неможливість відібрати належитости або податку поза настановленим мітінґом не можуть ухилити суспензи члена за неплачене тихже в призначенім часі.

— Принято.

§ 299. Посиланє почтою виплат за належитости і податки, адресованих до секретаря перед упливом часу плаченя, не можуть становити виплати таких належитостий, коли не прийдуть на час. Занедбанє зі сторони заступника або приятеля члена заплатити за него належности або податки не ухилить його суспензи.

— Принято.

§ 300. Секретар має запротоколувати дату такої виплати, записати її на конто члена і видатя йому посьвідку на виплачену ним кводу.

— Принято.

Додатковий податок на оплату такси.

§ 301. Крім належитостий і податків тут приписаних на кождого члена Союза, в стейтах, територіях, дистриктах або провінціях, де Союз мусить платити таксу, або мати якісь инші спеціяльні видатки, відносячі ся лише до тамошних членів, такі члени мусять платити пропорціональні вкладки на покритє згаданих видатків і така додаткова такса має бути заплачена найдальше до послідного дня місяця попереджаючого час, в котрім згадана такса має бути заплачена стейтови, провінції або території, а коли вона не є заплачена членом, як тут застережено, то такий член буде суспендований з Союза і стратить право до всіх бенефітів.

— Принято.

Спосіб суспендованя члена.

§ 302. Коли член є залеглий за правильні або спеціяльні податки, належитости, платні згори вкладки, або кари, то факт такої залеглости члена має секретар оголосити на отвертім мітінґу по вичерпаню порядку дневного, але перед замкненєм назначеного мітінґу відділу в кождім календарськім місяци, а коли згаданих залеглостий податків, належитостий, платних згори вкладок або кар такий член не заплатить, або коли відділ не ухвалить за него платити, тоді предсїдатель при замиканю мітінґу проголосить суспензу такого члена і утрату всіх прав, бенефітів і привілеїв відділу і Союза, почавши від того дня, а секретар має се записати у своїй протоколовій книзі. Секретар має повідомити члена про таку суспензу, про її дату і про його залеглість, а коли та залеглість не буде сплачена в протягу 30 днів від дня суспензи, він зістане виключений з відділу і зі Союза.

— Принято.

Запротоколованє суспензи.

§ 303. Секретар має записати до протоколу оголошенє суспензи членів, а їх імена, дату і причину суспензи має заслати до головного рекордового секретаря.

— Принято.

Виключенє.

§ 304. Коли так суспендований член не заплатить всіх своїх залеглостий, які-б вони не були, на час означений в його повідомленю, буде на слідуючім мітінґу через предсїдателя оголошений яко виключений з дотичного відділу і зі Союза і втратить раз на все всї членські права, запомоги і привілеї тогож.

— Принято.

ПРИНИМАНЄ НАНОВО СУСПЕНДОВАНИХ ЧЛЕНІВ.

По заплаченю належитостий і т. п.

§ 305. Член Союза, котрий був суспендований за неплаченє вкладок або належитостий, хотячи бути принятим наново, мусить се зробити в протягу трийцяти днів від дня суспензи, вирівнуючи всі залеглі належитости і податки.

— Принято.

На розказ головного предсїдателя.

§ 306. Член суспендований через занедбанє або помилку секретаря, або коли його гроші, надані на почту, не дійшли на час до секретаря, може бути принятий наново з розказу головного предсїдателя, коли докаже, що таке занедбанє або похибка дійсно зайшла.

— Принято.

По упливі часу.

§ 307. Член суспендований з якоїнебудь иншої причини, може бути принятий наново по упливі часу суспензи, коли заплатить всі залеглі за час суспензи податки, належитости і кари.

— Принято.

Приверненє бенефітів.

§ 308. Бенефіти члена, з котрого знято суспензу, будуть платні спадкоємцеви, котрого член назначив перед його суспензою так, як би такий член не був нїколи суспендований.

— Принято.

Приниманє наново і виключенє.

§ 309. Секретар відділу має повідомити головного рекордового секретаря про всіх наново принятих і виключених, подаючи дату нановопринятя і виключеня, відповідно до случаю.

— Принято.

Секретар платить касієрови.

§ 310. Безпроволочно по упливі часу, призначеного членам на заплаченє належитостий, не пізнїйше як 3-го дня слідуючого місяця, секретар віддає всі зібрані гроші касієрови, посьвідчає, скілько членів платило після ріжних кляс і суму, яка належить ся головному касієрови за сї належности, а рівночасно пересилає головному фінансовому секретареви рахунок, означуючий суму, яка має бути заплачена головному касієрови, а головному рекордовому секретареви всї зміни членів, які зайшли у відділї від часу плаченя попередних належностий.

— Принято.

Касієр відсилає квоту.

§ 311. Касієр по відібраню гроший засилає головному фінансовому секретареви на імя головного касієра таку квоту, на яку секретар видасть припорученє, і повідомляє секретаря відділу письменно, скілько післав, котрого дня і в який спосіб переслав гроші.

— Принято.

Заплаченє в части не важне.

§ 312. Заплаченє части квоти, належної з відділу за податки, не становить заплати сеї належитости.

— Принято.

Плаченє неважним чеком.

§ 313. Плаченє головному фінансовому секретареви квоти, принадлежної з відділу за податки, неважним чеком, хоч посьвідка одержаня тогож була вислана, не становить заплати, а такий відділ буде записаний яко суспендований так, якби головний фінансовий секретар неважного чека зовсїм не одержав.

— Принято.

Повідомленє про одержанє належитости.

§ 314. Головний фінансовий секретар має повідомити кождий відділ, чи прислана ним належитість була відповідна до виказу членів, знаходячого ся в його офісї, через урядовий орган.

— Принято.

АРТИКУЛ XII.

ПЕРЕСТУПНІ І ПОДОРОЖНІ ЛИСТИ.

Переступованє з одного до другого відділу.

§ 315. Якийнебудь правосильний член, хотячи переступити з його відділу до иншого відділу, має внести просьбу на письмі або особисто о переступний лист. Враз із просьбою мають бути залучені всі належности, податки, зачети і кари, які були правно наложені на члена під той час.

— Принято.

Ограниченє.

§ 316. Переступний лист, виданий членови в цїли приступленя до иншого відділу, має бути виданий на звичайнім мітінґу відділу і датований того самого дня, з тим однак застереженєм, що відділ не видасть членам на стільки переступних листів, аби число позіставших членів було меньше ніж шість, без повідомленя головного предсїдателя і без його призволу.

— Принято.

Коли позістало меньше ніж шість членів.

§ 317. Коли у відділї позістало меньше ніж шість членів, тоді на звичайнім мітінґу присутні члени можуть одноголосно ухвалити собі переступні листи, важні на трийцять днів від дня такої ухвали, хиба є якась скарга на котрогось з них, а в такім випадку такі скарги мають бути покінчені перед ухваленєм собі переступних листів. Коли по упливі згаданих трийцяти днів член, маючий переступний лист, не зголосив ся до иншого відділу, тоді буде мати такі права і привілеї і буде мусів сповнити такі самі повинности, як і члени розвязаного відділу, як означено до сеї справи відносячими ся законами.

— Принято.

Обовязок секретаря в таких случаях.

§ 318. Секретар відділу, видаючий такі переступні листи для членів, котрі так собі ухвалили, має сейчас повідомити про се головного фінансового і рекордового секретаря, на підставі чого головний предсїдатель оголошує розвязанє відділу.

— Принято.

Віддане переступного листа.

§ 319. Коли переступний лист зістане виданий до другого відділу, такий відділ має відібрати від члена всі вкладки, незаплачені від дня видачі переступного листа.

— Принято.

У тім місци предсїдатель замкнув засїданє о годині 6.10, а слідуюче назначив на 8-му годину вечер.

Засїданє вечірне.

Точно о годині 8. вечер отворив предсїдатель засїданє. На вступі запитали делеґати предсїдателя, чи за сю ніч вони мають бути заплачені, чи будуть сидіти на нічнім засїданю за дармо. В тій справі зістало поставлене і поперте внесенє, що делеґати мають мати за сю ніч заплачено, як за один день, коли засїданє буде продовжати ся через цїлу ніч. Се внесенє піддано під голосованє і ухвалено.

Відтак наступило дальше читанє параґрафів статута. В часї читаня попросив о голос др. Сїменович і поставив внесенє, щоби конвенція ухвалила параґраф так зване „референдум", щоби пізнїйше, як би щось конвенція переочила, могли 10 відділів зійти ся і ті браки поправити. До сеї комісії вибрано д-ра Сїменовича, п. Скородинського і п. Т. Зелїнку.

Др. Сїменович ставить внесенє, щоби ухвалити, аби в однім окрузї звязались кілька відділів разом і творили одну таку раду, яка би могла з кождих 100 членів, гуртуючих ся в тім відділї а творячих одну раду, вибрати на кождих 100 членів одного делеґата. — Відкинено.

ПРАВА ЧЛЕНІВ МАЮЧИХ ПЕРЕСТУПНІ ЛИСТИ.

Не має голосу і т. п. коли тримає лист.

§ 320. За весь той час, в котрім член з переступним листом тримає той лист у себе і перед приступленєм з ним до иншого відділу, дотичний член не буде мати права забирати слова в нарадах, голосувати анї бути урядником того відділу, котрий видав йому переступний лист, доки не зверне його дотичному відділови.

— Принято.

Суспендований, коли не доручить переступного листа.

§ 321. Коли по упливі часу, на котрий переступний лист був виданий, член не зголосить ся до иншого відділу, тим самим буде суспендований через слідуючих 30 днів; а коли по упливі і того часу член еще не зголосить ся анї до свого анї до другого відділу, тоді перестає бути членом Союза. Член, котрому видано переступний лист, може кождого часу так довго, як сей лист є вартний, звернути його свому відділови і бути знова членом без всякого дальшого ділання зі сторони тогож відділу.

— Принято.

§ 322. Обовязком секретаря відділу, в котрім член зголосив ся з переступним листом, буде запитати ся відділу, котрий видав переступний лист, чи той лист був йому правно виданий, а по відобраню достаточного посьвідченя від секретаря відділу, котрий видав згаданий переступний лист, о факті тогож, має записати його яко члена відділу, в котрім зголосив ся, а від того часу член буде підчинений і має платити тому відділови всі належитости і податки, які принадають на членів сего відділу. Секретар має о тім повідомити головного рекордового секретаря і віддати йому переступний лист.

— Принято.

Карти подорожи.

§ 323. Якийнебудь правосильний член може внести просьбу до свого відділу устно або на письмі, на звичайнім мітінґу, о карту подорожи. Така карта подорожи буде йому видана через секретаря відділу, коли член зложить до каси відділової таку суму гроша, яка буде потрібна до заплаченя за него всіх належитостий і податків на шість місяців згори. Така карта подорожи управнює члена до запомоги в разі слабости лише в тім случаю, коли член задля слабости або калїцтва лежить в ліжку через один тиждень або довше і то лише тоді, коли зашле секретареви відділу, котрий видав йому карту подорожи, сьвідоцтво лїкарське, означуюче причину такої слабости або калїцтва і довготу часу, в котрім член хорував. Така карта подорожи буде важна на шість місяців від дня виставленя, а зложений депозит буде уживаний на плаченє належитостий і податків за члена через той час. Член, віддаючий назад свою подорожну карту, є обовязаний заплатити всї надзвичайні належитости, наложені в речинци істнованя такої карти, або підчас продовжуваня тойж.

— Принято.

Відновленє карти.

§ 324. Член може відновити карту подорожи, коли внесе таку саму просьбу до відділу і зложить відповідний грошевий депозит на дальших шість місяців, але не більше. Колиб одначе по упливі часу, на який карта подорожи була виставлена, член не відновив її, зістає виключений з членства.

— Принято.

Член виїзджаючий за границю.

§ 325. Член, виїзджаючий зі Злучених Держав Америки, має застосуватись також до повисше згаданих параґрафів сих статутів, в противнім разі зістає виключений зі Союза.

— Принято.

Ограниченя для членів за границею.

§ 326. Такий член, котрий виїзджає зі Злучених Держав Америки, має право дістати таку карту подорожи тільки на час шести місяців, а коли не вернесь в протягу тих шести місяців, зістає автоматично виключений зі Союза. Такий член, на случай його занедужаня за границею, коли така карта подорожи є правосильна, не буде управнений до жадних запомог слабости.

— Принято.

АРТИКУЛ XIII.

Сьвідоцтва лїкарські і нагляд.

§ 327. Головний предсїдатель, як можливо найскорше по його виборі, має настановити головного лїкаря Союза.

— Принято.

Його обовязки.

§ 328. Всї екзамінації від лїкарів підвладних відділів мають бути ним переглянені, а коли одобрені або відкинені, мають бути передані ним головному рекордовому секретареви.

— Принято.

§ 329. Якийнебудь з головних лїкарських оглядачів може бути усунений головним предсїдателем задля причини, котру він уважає за достаточну.

— Принято.

Кваліфікації.

§ 330. Місцевими лїкарськими оглядачами або головним лїкарем мають бути лїкарі з добрими кваліфікаціями, і коли можливо, членами Союза.

— Принято.

Обовязки місцевих лїкарів.

§ 331. Місцеві лїкарські оглядачі мають докладно екзамінувати всіх аплікантів на членів після форми приписаної головним урядом.

— Принято.

АРТИКУЛ XIV.

ЗАКОН ПІДВЛАДНИХ ВІДДІЛІВ.

Творенє, власть, каса, печатка і т. п.

Творенє.

§ 332. Відділ У. Н. Союза має складати ся не з меньше як 15 членів, маючих потрібні кваліфікації до вибору на уряд. Жадна особа не може бути принята в члени якогонебудь відділу, коли не є вже або рівночасно не вступить в члени Союза.

— Принято.

Власть і ограниченя.

§ 333. Відділ є тїлом з ограниченою юрисдикцією і не має инших прав кромі тих, які є йому надані головним урядом, і такі, які уважають ся за потрібні до виконуваня виразно означеної йому власти.

— Принято.

§ 334. Відділ, який дїствує згідно з сими статутами і сповняє всї приписи, правила і розпорядженя головного уряду, має всї права і привілеї, надані йому силою правно виданого чартеру.

§ 335. Відділ і його урядники при сповнюваню своїх обовязків і при виконуваню власти, наданої їм статутами Союза, є заступниками (аґентами) своїх членів, а не Союза, і жаден учинок або занедбанє сповнюваня приписів чи то відділу чи котрого з його урядників або членів не може уважати ся яко відвічальність зі сторони головного уряду.

— Принято.

Каса.

§ 336. Каса відділу повстає зі вступного, з відділових приборів, з місячних вкладок, які собі відділ ухвалить, з кар наложених на членів, на які позволяють статути Союза, з братських забав, дарунків і з таких инших вкладок та доходів, на які позволяють статути У. Н. Союза.

— Принято.

Як робить ся видатки.

§ 337. Така каса буде знана яко місцевий фонд відділу і має бути уживана на покритє видатків відділу, на плаченє належитостий залягаючих членів, на зачети на похоронні кошти, коли зайде потреба, і на поперте цїлий Союза.

— Принято.

Фонди хорих.

§ 338. Відділ може також утворити собі спеціяльні фонди для помаганя хорим і покаліченим членам або для вдовиць родин хорих, бідних і покалічених членів.

— Принято.

§ 339. Всї фонди в посіданю відділу є маєтком Союза і мають бути уживані або держані тільки лише на такі цїли, які є корисні для розвою і цїлий Союза і не можуть бути уживані до заплати, або яко порука до заплати приватних довгів членів, анї не можуть такі фонди бути роздїлені поміж членів без огляду на потреби, або після того, як довго кождий був членом.

— Принято.

§ 340. Гроші, зібрані від членів У. Н. Союза на заплаченє належитостий Союза, мають бути тримані осібно від місцевого фонду і мають бути сейчас відіслані там, де приписує статут Союза.

— Принято.

МІТІНҐИ.

Звичайні мітінґи.

§ 341. Звичайні мітінґи відділу мають відбувати ся що пів місяця або що місяця в днї, годинї і місци, означенім ухвалою відділу. На кождім мітінґу чартер має бути на видним місци. Головний предсїдатель може задля достаточної причини позволити на [illegible] відділу змінити час і місце відбуваня звичайних мітінґів. Відділ має відбувати свої мітінґи в тій місцевости, на яку був виданий йому чартер, хиба коли головний предсїдатель позволить тримати його деинде. Місце відбуваня мітінґів може бути змінене ухвалою відділу, але мусить бути в тій самій місцевости, де відділ є правно установлений.

— Принято.

§ 342. Кождий звичайний мітінґ мусить бути одним неперерваним засїданєм і не може бути перерваний або відложений на пізнїйший час.

— Принято.

Порядок мітінґу.

§ 343. Порядок мітінґу є слідуючий:

1. Отворенє мітінґу предсїдателем.
2. Відчитанє спису урядників і членів секретарем і зазначенє неприсутних.
3. Читанє протоколу з послідного мітінґу.
4. Приниманє членів з переступними листами.
5. Голосованє над принятєм нових членів.
6. Відбиранє податків і належитостий.
7. Звіт комітету для хорих.
8. Звіт урядників і комітетів.
9. Читанє звітів і резолюцій головного уряду, оголошених в органі Союза.
10. Читанє кореспонденції.
11. Полагодженє недокінчених справ.
12. Нові справи.
13. Вибір урядників і настановленє потрібних комітетів.
14. Оголошенє приходів і розходів.
15. Оголошенє імен суспендованих і виключених членів.
16. Замкненє мітінґу.

— Принято.

Спеціяльні мітінґи.

§ 344. Спеціяльні мітінґи можуть бути скликані предсїдателем відділу на його власне бажанє або на жаданє не меньше як одної третої части всіх членів відділу, як також на жаданє головного екзекутивного комітету Союза.

— Принято.

Повідомленє про спеціяльні мітінґи.

§ 345. Всї члени відділу мають бути повідомлені секретарем що найменьше два дни перед відбутєм спеціяльного мітінґу.

— Принято.

(Конець буде.)

УВАГА: Через недогляд пропущено у § 261 (гл. ч. 69 „Свободи") отсі слова:

Всї докази, афідевіти, цертифікати і инші подібні документи, запротоколовані через або на корисць якогонебудь спадкоємця чи спадкоємців, можуть бути представлені Союзом яко сьвідоцтво в якійнебудь акції в якімнебудь суді, в котрім згадані документи могли би бути вистарчаючі без ніякого доказу щодо правдивости їх підписів або щодо формальности виконаня тихже або щодо авторітету особи, яка їх, в цїлости чи в части, бере або виладжує. Коли спадкоємець подасть фалшиве зізнанє або афідевіт, аби в тій цїли спричинити собі виплату якогонебудь бенефіту, тоді всї бенефіти, до яких такий спадкоємець міг був бути управнений, зістануть сконфіскованї і не будуть виплачені такому спадкоємцеви.